

URBANISTIČKI RAZVOJ NOVOG KOTEŽ NEIMARA U BEOGRADU OD VRTNOG GRADA DO NASELJA U JEKU GLOBALIZACIJE

Vladana Putnik Prica_

Filozofski fakultet, Odeljenje za istoriju umetnosti, Univerzitet u Beogradu,
vladana.putnik@f.bg.ac.rs

Sažetak_ Posle uspeha izgradnje Kotež Neimara kao jednog od prvih planski građenih naselja u Beogradu s početka treće decenije dvadesetog veka, Građevinsko preduzeće „Neimar a.d.“ je rešilo da proširenjem atara grada podigne još jedno naselje. Područje između današnjeg Bulevara kralja Aleksandra, Gospodara Vučića, Vojislava Ilića i Stanislava Sremčevića je prvobitno služilo „Neimaru“ za ciglanu i prateće industrijske objekte. Godine 1934. doneta je odluka da se to zemljište isparceliše i izrađen je urbanistički plan koji se delimično oslanjao na prethodna iskustva sličnih naselja, poput Profesorske i Činovničke kolonije u Beogradu. Predviđene su široke ulice sa dvoredima i prostrani skverovi, dok je tip stanovanja koji bi preovladavao bio jednoporodični. Naselje je u novinama reklamirano kao „Novi Kotež Neimar“, međutim uspeh prehodnog naselja nije ponovljen. Završetak izgradnje Novog Kotež Neimara je omela nedoslednost u sprovođenju inicijalne zamisli, ali i početak Drugog svetskog rata. Tokom decenija naselje je postepeno izgubilo svoj originalni naziv, doživljavalo je transformacije i intervencije, ali je do danas zadržalo svoju originalnu urbanu matricu i čini se manje devastiranim od prvog Kotež Neimara. Iako su oba naselja predmet velikog interesovanja investitora, njihova transformacija se odvija na različite načine. Dok borba da se Kotež Neimar zaštiti kao prostorno kulturno-istorijska celina traje, Novi Kotež Neimar danas nije ni prepoznat kao zasebno naselje, niti su njegove urbanističke i arhitektonske vrednosti bile predmet opsežnije valorizacije. Ovaj rad zato ima za cilj da istraži istorijat izgradnje Novog Kotež Neimara, razloge njegove nedovršenosti, da ukaže njegov značaj, kao i da se osvrne na njegovo aktuelno stanje u eri dominantnog uticaja globalizacije u urbanističkoj i arhitektonskoj praksi.

Ključne reči_ Novi Kotež Neimar, Beograd, vrtni grad

THE URBAN DEVELOPMENT OF NEW KOTEŽ NEIMAR IN BELGRADE FROM THE GARDEN CITY TO A SETTLEMENT IN THE AGE OF GLOBALISATION

Vladana Putnik Prica_

Faculty of Philosophy, Art History Department, University in Belgrade

Summary_ After the successful construction of Kotež Neimar as one of the first planned neighbourhoods in Belgrade from the beginning of the 1920s, the Construction Company “Neimar a.d.” decided to build another settlement on the new outskirts of the city. The area between today’s King Aleksandar Blvd, Gospodar Vučić, Vojislav Ilić and Stanislav Sremčević St. was originally serving the “Neimar” as a brickyard and other industrial facilities. In 1934 a decision was made to urbanise that area to be similar to the neighbourhoods such as the Professors’ and Clerks’ Colonies in Belgrade. Wide streets and squares with trees were projected, while the houses were mostly for a single family. The settlement was presented in newspapers as the “New Kotež Neimar”, however, the success of the first one was never achieved. The completion of the New Kotež Neimar was obstructed by inconsistencies and the beginning of the Second World War. Throughout the decades the neighbourhood gradually lost its original name, it faced numerous transformations and interventions, but it kept its original urban scheme and it seems less devastated than the first Kotež Neimar. Although both settlements are of great interest to the investors, their transformation is different. While the struggle to protect Kotež Neimar as a historic landmark is ongoing, the New Kotež Neimar is not even recognized as a separate neighbourhood, neither are its urban and architectural values a subject of a more thorough valorisation. Therefore, this paper aims to explore the history of New Kotež Neimar’s development, and the reasons for its incompleteness, to point out its significance, as well as to address its current state in the era of the dominant influence of globalisation in urban and architectural praxis.

Keywords_ New Kotež Neimar, Belgrade, Garden City